

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی
گروه زبان شناسی و زبانهای خارجی

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته زبان شناسی همگانی

عنوان:
آموزش تحت وب فارسی پایه به غیرفارسی زبانان

مؤلف: مه کامه اینانلو
استاد راهنما: جناب آقای دکتر بهمن زندی
استاد مشاور: جناب آقای دکتر عیسی ابراهیم زاده

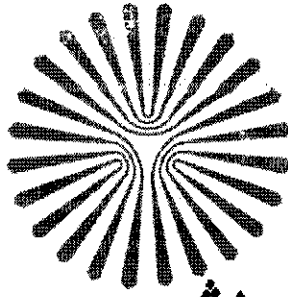
تاریخ: ۱۳۸۶/۷/۲۸

تقدیم به دوستان ایران و آنان که پاریس را پاس می دارند.

تقدیر و تشکر

با سپاس فراوان از چشمه عاطفه و شمع شب افروز زندگیم، استاد اولم مادر مهربانم و تکیه گاه ستبر و مطمئن زندگیم، پدر عزیزم.

و بودن در محضر اساتیدی که سرمشقشان صداقت و درسشان اخلاص و فروتنی است نعمتی بس بزرگ می باشد. تقدیر و تشکر خالصانه خود را تقدیم استاد گرانقدر جناب آقای دکتر زندی می نمایم که مشوق من در ادامه راه بودند و بنده را راهنمایی نمودند. همچنین تقدیر و تشکر خود را تقدیم به استاد عزیز جناب آقای دکتر ابراهیم زاده می نمایم که همواره اینجانب را در ارائه مطالب بروز مشاوره دادند و تقدیر و تشکر صمیمانه خود را تقدیم به استاد عالم و دلسوز خود سرکار خانم دکتر روشن می نمایم که چه در دوران دانشجویی اینجانب و چه در زمان تهیه پایان نامه ام راهنمایی های بسیار ارزنده و موثری نمودند و همواره از محضر ایشان فیض بردم.

دانشگاه پیام نور

تصویب نامه

پایان نامه تحت عنوان:

مطالعه امکان آموزش تحت وب فارسی پایه به غیر فارسی زبانان

نمره: ۱۷ درجه: خوب

تاریخ دفاع: ۸۶/۰۷/۳۰

اعضای هیات داوران:

امضاء هیات داوران مرتبه علمی

نام و نام خانوادگی

استاد راهنما

۱- آقای دکتر بهمن زندی

استاد مشاور

۲- آقای دکتر عیسی ابراهیم زاده

استاد داور

استاد داور

۳- خانم دکتر بلقیس روشن

استاد داور

نماینده گروه

۴- خانم دکتر بلقیس روشن

چکیده:

همزمان با توسعه فناوری اطلاعات و متاثر شدن کلیه امور از این مطلب، آموزش نیز از این قاعده مستثنی نبوده و تحولات چشمگیری در این حیطه رخ داده است. در این عصر که اطلاعات و ارتباطات نام گرفته است تقریباً کلیه زبانهای زنده دنیا از طریق وب آموزش داده می شود تا مردم در تمام نقاط دنیا نیاز به یادگیری خود را با صرف وقت و هزینه کمتر برطرف کنند. در این فضا زبان فارسی، علی رغم متقاضیانی که دارد، آموزش داده نمی شود. لذا با توجه به این نیاز مبرم بر آن شدیم تا برای این زبان غنی نیز در این فضا جایی باز کرده و برای علاقمندان در سرتاسر جهان امکان آموزش تحت وب این زبان را فراهم آوریم.

واژگان کلیدی:

واکه، همخوان، وب، آموزش تحت وب، ارتباط On line، فارسی معیار

چکیده.....	صفحه یک
فصل اول: چهارچوب تحقیق	
مقدمه.....	صفحه سه
فصل دوم: پیشینه تحقیق و مبانی نظری	
تعریف آموزش تحت وب.....	صفحه هفت
تعریف آموزش تحت وب فارس پایه به غیر فارسی زبانان.....	صفحه سیزده
پیشینه آموزش فارسی به غیر فارسی زبانان.....	صفحه سیزده
تعریف نظریه عمومی زبان.....	صفحه نوزده
نظام واجی.....	صفحه بیست و یک
نظام نوشتاری.....	صفحه بیست و یک
فصل سوم: آموزش	
سرفصل های فارسی پایه.....	صفحه بیست و پنج
درس اول.....	صفحه بیست و نه
درس دوم.....	صفحه سی و سه
درس سوم.....	صفحه سی و هشت
درس چهارم.....	صفحه چهل و یک
درس پنجم.....	صفحه چهل و نه
فصل چهارم: گزارش	
روند کار.....	صفحه پنجاه و دو
گزارش عملکرد.....	صفحه پنجاه و چهار
موانع و مشکلات.....	صفحه پنجاه و شش
فصل پنجم: نتیجه گیری	
نتیجه.....	صفحه پنجاه و هشت
کتابنامه.....	صفحه پنجاه و نه

فصل اول:

مقدمه

امروزه یکی از عوامل موثر در نفوذ ملل میزان فضایی است که در سایت اشغال می کنند. متأسفانه زبان فارسی سهم بسیار کمی در این فضا دارد و دلیل اصلی عدم آشنایی کاربران خارج از کشور با این زبان می باشد. در نتیجه عدم گستره پهنه زبان فارسی در جغرافیای ملل خلائی محسوس است. البته این مهم هم یک فرصت است و هم یک تهدید: فرصتی جهت احیای زبان فارسی در تمام دنیا و تهدید است اگر از محتوا غفلت شود و چه بسا خسارات ملی و فرهنگی بر کشورمان وارد آید.

بررسی اصول و مبانی آموزش های رایانه ای و نیز بکارگیری شیوه های نوین زبانشناختی در آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان فرصتی است تا زبان فارسی نیز همچون بسیاری از زبانهای دیگر دنیا در سطح جهانی آموزش داده شود.

این طرح با توجه به موارد فوق و نیز به دلیل کمبود توجه در کشور به این امر، سعی دارد تا با الگو گرفتن از نمونه های موجود در کشورهای دیگر و نیز با کمک گرفتن از کتب و نرم افزارهای موجود در کشور در زمینه آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان به آموزش تحت وب این زبان بپردازد. باشد که این تحقیق آغازی جهت حرکت های وسیع تر در این زمینه باشد.

۱. بیان مسئله

مسئله اساسی تحقیق این است که آیا آموزش های تحت وب می تواند مهارت های فارسی پایه را به یادگیرندگان منتقل نماید؟

آموزش تحت وب برخی مزیت ها و محدودیت ها نسبت به سایر انواع آموزش ها دارد. مزیت این نوع آموزش در محدود نبودن آن به زمان و مکان، و محدودیتش در عدم حضور فیزیکی معلم است. البته امروزه استفاده از سایتها و نرم افزارهای آموزش زبان نشان داده است که می توان زبان ها را از راه دور و تحت وب فرا گرفت. در مورد زبان هایی مانند عربی، انگلیسی و فرانسه کارهای زیادی انجام شده است و استفاده و مطالعه سایت های مربوطه امکان کسب تجارب فراوانی در این زمینه می دهد. اما در مورد زبان فارسی این چنین نیست و کارهای بسیار محدودی انجام شده است: یا شرکتهای خارج از کشور در مورد آموزش تحت وب زبان فارسی اقداماتی کرده اند و یا در داخل کشور برای کودکان و بزرگسالان فارسی زبان این آموزش ها طراحی شده است. در نتیجه با این پژوهش این تجربه در مورد آموزش زبان فارسی به عنوان زبان دوم کسب خواهد شد. البته منظور از آموزش زبان آموزش هر چهار مهارت زبانی یعنی خواندن، نوشتن، گوش کردن و صحبت کردن می باشد. الفبای زبان فارسی به نسبت سایر زبان های رایج دنیا که پایه مشترکی دارند متفاوت است و در نتیجه شیوه آموزش آن نیز تفاوت های خاص خود را خواهد داشت. در این تحقیق تنها به امکان سنجی این مهم پرداخته خواهد شد.

۲. هدف و اهمیت تحقیق

هدف از این تحقیق بررسی امکان آموزش تحت وب مهارت های فارسی پایه به غیر فارسی زبانان می باشد.

۳. سوالات تحقیق

پژوهش حاضر تلاشی است برای پاسخگویی به سوالات زیر:

- آیا فقدان تماس چهره به چهره در این نوع آموزش جبران می شود؟
- فقدان محیط ارتباط زبانی با چه وسایل کمک آموزشی قابل جبران است؟
- آموزش تحت وب تا چه حد به یادگیری مهارتهای پایه زبان فارسی منجر می شود؟
- این نوع آموزش در تدریس کدامیک از مهارتهای زبانی بازده بیشتری دارد؟

۴. قلمرو تحقیق

در این پژوهش به آموزش مهارتهای زبانی دستور زبان فارسی معیار پایه پرداخته خواهد شد. محیط مطالعه نیز جامعه انتخاب شده از غیر فارسی زبانان داخل و خارج از کشور می باشد آموزش های این افراد از طریق وب و نیز آزمون های طراحی شده کنترل خواهد گردید.

۵. ابزار گردآوری اطلاعات

جهت گرد آوری اطلاعات از کتب حاضر در این زمینه، جستجو در اینترنت، بررسی نمونه مشابه، نرم افزارهای مالی مدیای موجود و آزمون های محقق ساخته جهت بررسی تواناییهای کاربران استفاده می شود.

۶. مراحل و روش تحقیق

روش انجام تحقیق در این پژوهش به صورت شبه تجربی و تک گروهی می باشد.

۷. جامعه مخاطب طرح

به دلیل شرایط خاص آموزش از راه دور مخاطبین طرح رده سنی بزرگسال می باشد. در این طرح افراد دوازده سال به بالا بزرگسال در نظر گرفته شده اند. فرزندان ایرانیانی که خارج از کشور ازدواج نموده و همچنین دانشجویان رشته های شرق شناسی، زبان و ادبیات فارسی، باستانشناسی و ... نیز کارگزاران سفارتخانه های کشورمان جزء مخاطبین طرح می باشند.

۸. ویژگیهای انحصاری طرح

به عنوان وسایل کمک آموزشی می توان کتبی در این زمینه تهیه کرد و در اختیار کاربران قرار داد. نرم افزار چند رسانه ای طرح نیز می تواند کمک مناسبی برای کاربران باشد. زیرا برخی از امکانات این نرم افزار ها در وب به سختی قابل اجرا می باشد. این نرم افزار ها تا حد زیادی تعاملی هستند و در صورت عدم دسترسی به اینترنت جایگزین مناسبی می باشد.

۹. کلید واژه:

واکه: آواهایی که فقط می توانند در وسط و آخر جمله واقع شوند.

همخوان: آواهایی که می توانند در ابتدای واژه واقع شوند.

آموزش تحت وب فارسی پایه به غیر فارسی زبانان

وب: شبکه ی جهانی وب یک سیستم گشت و گذار اینترنت است که در آن اطلاعات به شکلی ذخیره شده که آدرسهای سایتهای دیگر با اطلاعات مشابه را دربر دارد .
آموزش تحت وب: نوعی از آموزش است که تحت هر شرایط مکانی و زمانی به شرط دسترسی به ابزار آن که اینترنت می باشد قابل انجام است.
ارتباط On line: به نوعی از ارتباط گفته می شود که توسط اینترنت قابل انجام بوده و هر دو طرف ارتباط بایستی برای انجام این امر به اینترنت وصل شوند
فارسی معیار: همان زبان علم یا زبان آموزش است

فصل دوم:

۱. تعریف آموزش تحت وب

شبکه ی جهانی وب یک سیستم گشت و گذار اینترنت است که در آن اطلاعات به شکلی ذخیره شده که آدرسهای سایتهای دیگر با اطلاعات مشابه را دربر دارد . این کار از طریق استفاده از زبان HTML برای ارائه متن و گرافیک همراه با اتصالات پویا هم در فایل و هم به فایلهای دیگر سایتهای خارجی اینترنت انجام می گیرد . هر سایت دارای آدرس یا URL منحصر به خود است .

نشر روی وب معمولاً با طراحی یک صفحه ساده شروع می شود که می توان آن را با افزایش مهارتهای استفاده کننده یا نیازهای محتوا بسط داد . شخص یا اشخاص تولید کننده صفحه وب در قبال استفاده از محتوای صحیح، بدون غرض یا دست کم بیان روشن آنها و ذکر صحیح منابع اطلاعات استفاده شده مانند متن، یا تصویر، مسئول هستند .

آموزش تحت وب نوعی از آموزش است که تحت هر شرایط مکانی و زمانی به شرط دسترسی به ابزار آن که اینترنت می باشد قابل انجام است. مزایای این نوع آموزش عدم اشغال مکان فیزیکی، عدم محدودیت زمانی و به صرفه بودن از لحاظ اقتصادی می باشد. اساسی ترین ایراد وارد شده بر این نوع آموزش عدم ارتباط چهره به چهره کاربر و مدرس است، زیرا به لحاظ روانشناختی این نوع ارتباط در امر آموزش تاثیر بسزایی دارد. از امکانات این نوع آموزش می توان به تخته سیاه مجازی ، اتاق گفتگوی مجازی و آزمون های طبقه بندی شده و نتیجه گیری از آن اشاره کرد.

۱.۱. تاریخچه آموزش الکترونیکی و شبکه ای

تاریخچه اینترنت در ایران

سال ۱۳۶۹ در مکز تحقیقات فیزیک نظری در تهران از bitenet استفاده می شد که سرکار خانم دکتر روشن از عاملین برپایی این شبکه در محل مذکور بودند.

سال ۱۳۷۱: تعداد کمی از دانشگاه های ایران، از جمله دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه گیلان، توسط مرکز تحقیقات فیزیک نظری و از طریق پروتکل UUCP به اینترنت وصل می شوند تا با دنیای خارج ایمیل رد و بدل کنند.

سال ۱۳۷۲: در سال ۱۳۷۲ هجری شمسی ایران نیز به شبکه اینترنت پیوست. نخستین رایانه ای که در ایران به اینترنت متصل شد مرکز تحقیقات فیزیک نظری در ایران بود. در حال حاضر نیز این مرکز یکی از مرکزهای خدمات اینترنت در ایران است. مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، بعنوان تنها نهاد ثبت اسامی قلمرو [ir.] در ایران به رسمیت شناخته می شود. این قلمرو مشخصه تعیین شده برای هویت ایران در فضای اینترنت است .

سال ۱۳۷۳ : مؤسسه ندا رایانه تأسیس می‌شود. پس از راه‌اندازی اولین بولتن بورد (BBS) ، در عرض یک سال نیز اولین وب سایت ایرانی داخل ایران را راه‌اندازی می‌کند. همچنین، این مؤسسه روزنامه «همشهری» را به زبان فارسی در اینترنت منتشر می‌کند، که این اولین روزنامه رسمی ایرانی در وب محسوب می‌شود. در همین سال بدنبال اتصال به اینترنت از طریق ماهواره کانادائی کد ویژن، مؤسسه ندا رایانه فعالیت بازرگانی خود را بعنوان اولین شرکت خدمات سرویس اینترنتی (ISP) آغاز می‌کند .

سال ۱۳۷۴ :مجلس ایران تأسیس شرکت «امور ارتباطات دیتا» تحت نظر شرکت مخابرات ایران را تصویب می‌کند و مسؤلیت توسعه خدمات دیتا در سطح کشور را بطور انحصاری در اختیار آن شرکت قرار می‌دهد .

سال ۱۳۷۷ : پروژه یونیکد در ایران با قرارداد شورای عالی انفورماتیک و همکاری بنیاد دانش و هنر واقع در انگلستان و با نظارت و مدیریت فنی دانشگاه صنعتی شریف تحت عنوان «فارسی وب» آغاز می‌شود. هدف پروژه این ست که با گنجاندن کامل و جامع الفبای فارسی در استاندارد یونیکد، نشر فارسی در کامپیوتر، مخصوصاً اینترنت و وب، استاندارد شود و اصولاً مشکل قلم (فونت) های غیر استاندارد موجود در نرم افزارهای ایرانی حل شود خوشبختانه فراگیری و آموزش زبان به راحتی از طریق اینترنت امکان پذیر می باشد. معمولاً بیشتر رشته های غیر عملی به راحتی می توانند در محیط مجازی آموزش داده شوند. با یک جستجو کوچک در اینترنت به این حقیقت دست خواهید یافت که هزاران آموزشگاه مجازی زبان در اینترنت فعالیت میکنند که بسیاری از آنها برای مردم کشورهای جنوب شرق آسیا طراحی شده اند. کشورهایی مانند هندوستان، کره جنوبی، سنگاپور، مالزی و حتی چین در سالهای اخیر هزینههای هنگفتی را صرف فناوری اطلاعات و ارتباطات کرده اند و تاسیس دانشگاه های مجازی در این کشورها رو به فزونی است. در کشورهای انگلیسی زبان و عمدتاً ایالات متحده آمریکا نیز آموزشگاه های مجازی زبانهای دیگر بخصوص زبان فرانسه و آلمانی به وفور یافت میشود.

در آموزش و پرورش فعلی استفاده از فناوری الکترونیکی برای حل مشکلات آموزشی بسیار مورد توجه قرار گرفته است . معلمان و والدین به شنیدن پیش بینیهای قریب الوقوع انقلاب آموزشی که هربار پس از اختراع جدیدی به بازار می آید ، عادت کرده اند . ادیسون پس از اختراع پروژکتور فیلم متحرک پیش بینی کرد که بزودی فیلم جای کتاب درسی را خواهد گرفت . شصت سال پیش ، انتشار برنامه های رادیویی قرار بود آموزش و پرورش را کاملاً دگرگون کند . کمی پس از آن ، پیش بینی شد که ماشینهای تدریس اسکینرتغییرات کلی وچشمگیری را ایجاد خواهد کرد . سپس تلویزیون به عنوان وسیله ای برای حل مسائل آموزش و پرورش نظر همگان را به خود جلب کرد . راه اندازی و تجربه چند برنامه آموزش تلویزیونی در اوایل دهه ۱۹۶۰، به تاسیس ایستگاههای جدید تلویزیون آموزشی و استفاده بسیاری از مدارس از سیستم تلویزیون مدار بسته در امر آموزش، منجر شد. تا سال ۱۹۷۲ تعداد ایستگاههای تلویزیونی برای آموزش در آمریکا به ۲۳۳ ایستگاه رسید و دانشگاههای اوهایو، تگزاس و

مربیند نخستین دانشگاههایی بودند که موفق شدند با راه اندازی یک شبکه تلویزیونی تمامی دانشجویان را تحت پوشش قرار دهند و توجه بسیاری از دانشگاهها نیز به تاثیر استفاده از تلویزیون جلب گردید اکنون رایانه جدیدترین اختراع فنی ای است که پیش بینی می شود تأثیر عظیمی در فرایند آموزش ویادگیری خواهد گذاشت .

به طور روز افزونی، یادگیری الکترونیکی به منزله ی روش عمده و اصلی برای تربیت کارکنان در سازمان ها پذیرفته شده است (سیمونز، ۲۰۰۲). در همین راستا ، موسسات آموزشی حرکت به سوی کاربرد اینترنت برای عرضه ی دروس دانشگاهی و آموزش از راه دور را آغاز کرده اند . معمولاً، این حرکت برای سازمان ها و مؤسسات پر هزینه است ، برای توجیه هزینه باید منافع عمده ای برای کاربرد یادگیری الکترونیکی وجود داشته باشد . بعضی از منافع برای یادگیرندگان و مربیان در قسمت زیر آورده شده است . برای یادگیرندگان ، یادگیری الکترونیکی محدوده ی زمانی نمی شناسد ، مکان ، موقعیت و فاصله نیز مسئله ای محسوب نمی شود . در یادگیری الکترونیکی ناهمزمان دانشجویان در هر زمانی می توانند بر محتوای آموزش الکترونیکی دسترسی داشته باشند . در یادگیری الکترونیکی همزمان امکان تعامل واقعی میان دانشجویان و مربی در یک زمان وجود دارد . یادگیرندگان می توانند از اینترنت برای دسترسی به محتوای آموزشی روزآمد و مناسب استفاده کنند و با متخصصان رشته تحصیلی شان ارتباط برقرار کنند . یادگیری در موقعیت شغلی تسهیل شده است ، زیرا یادگیرندگان می توانند در زمان اشتغال دوره های الکترونیکی را بگذرانند . بنابراین یادگیری در زمینه ی واقعی آسانتر حاصل می شود.

آموزش خصوصی می تواند در هر زمان واز هر مکانی انجام شود . محتوای آموزشی الکترونیکی می تواند روزآمد شوند و یادگیرندگان می توانند تغییر را بلافاصله مشاهده کنند . زمانی که یادگیرندگان به محتوای آموزشی در اینترنت دسترسی دارند ، مربیان بهتر می توانند آنان را در جهت کسب اطلاعات مناسب و بر اساس نیازشان هدایت کنند . اگر بخواهد طراحی خوب صورت بگیرد باید از طراحی نظام های آموزشی یادگیری الکترونیکی به منظور تعیین نیازهای یادگیرندگان و سطح دانش تخصصی آنان بهره گرفت و محتوای آموزشی مناسب را برای یادگیرندگان تخصیص داد تا از میان آنها دست به انتخاب بزنند و به این ترتیب به اهداف مطلوب یادگیری دست یابند .

از جمله رقبای جدید آموزش کلاسیک ، آموزش الکترونیکی است . این نوع آموزش در واقع به معنی انتقال محتوا و یا به تعبیر بهتر ، انتقال دانش با استفاده از ابزارهای الکترونیکی است . بنابراین هر نوع آموزش که برای انتقال دانش از بستر الکترونیکی استفاده کند ، در زمره ی آموزش الکترونیکی قرار می گیرد . بر این اساس آموزش الکترونیکی تعبیری کلی است که طیف متنوعی از انواع آموزش به کمک ابزارهای الکترونیکی را در بر می گیرد . شایان ذکر است که آموزش الکترونیکی ، بسته به نوع ابزارهای مورد استفاده و دیدگاه کارشناسان ، با عناوین دیگری از قبیل آموزش به کمک فناوری ارتباطات و اطلاعات ، آموزش مجازی ، آموزش با کامپیوتر وحتی آموزش نوین حضوری نیز مطرح می شود . با توجه به شعار آموزش الکترونیکی که در عبارت «هرکس، هرکجا، هر وقت» مستتر است ، می توان

بنا به قول کاناگاراچا به هدف این نوع آموزش که همانا شکستن حصارهای زمانی و مکانی و «افزایش فرصت های یادگیری است»، پی برد (کاناگاراچا ، ۲۰۰۲، ص ۱۴۳). آموزش الکترونیکی در مقایسه با آموزش کلاسیک در دو مورد ، یعنی محیط آموزش و محتوای آموزش ، ادعاهای گوناگونی را بعضاً با چاشنی های تبلیغاتی مطرح می کند . از جمله ادعاهای مطرح شده در باب محیط آموزش عبارتند از :

- کاهش هزینه های جنبی آموزش ، از جمله هزینه ی رفت و آمد معلم و متعلم به محل آموزش ،
 - محیط آموزشی همیشه در دسترس ، بدون وابستگی به مکان و یا زمان خاص ،
 - ارزیابی دروس توسط متعلم ، قبل از تصمیم قطعی برای شرکت در کلاس درس ،
 - امکان پیمودن مسیر آموزش با سرعت و عمق قابل تنظیم از طرف متعلم .
- همچنین درباره ی محتوا نکات زیر مورد تأکید قرار می گیرد :
- به روز بودن محتوای آموزش ،
 - ارائه ی بهتر محتوا با استفاده از امکانات فناوری اطلاعات ،
 - عدم وابستگی کیفیت ارائه ی محتوا به حالات روحی و موضعی فرد انتقال دهنده ی آموزش ،
 - امکان دسترسی ، تکرار، بازبینی و بازخوانی محتوای آموزش بدون محدودیت ،
 - تمرین بهتر محتوا ، آزمون بیشتر و ارزیابی سریع تر در یادگیری عمیق تر ،
 - یادگیری بهتر به خاطر مدولار بودن و جزء جزء بودن محتوای آموزش .

آموزش کلاسیک می تواند با تکیه بر تجربیات بسیار طولانی و اطلاعات و تحقیقات بی شمار در زمینه ی شیوه ی مناسب تدریس و نحوه ی ارائه و انتقال دانش ، مورد ارزشیابی و ارزیابی قرار گیرد . از آنجا که هنوز فراگیری که دوره ی آموزشی خود را به طور کامل صرفاً در بستر آموزش الکترونیکی طی کرده باشند وجود ندارند ، قضاوت قطعی درباره ی کیفیت و کمیت قابلیت های این نوع آموزش باید بسیار محتاطانه و بر اساس داده های قابل اندازه گیری در تمامی مؤلفه های آموزشی باشد .

مقایسه ی آموزش کلاسیک با آموزش الکترونیکی و آموزش نوین حضوری و در تقابل قرار دادن آن ها با هم می تواند قابلیت ها و یا عدم قابلیت های هر یک را تا اندازه ای روشن تر نماید . با مطالعه ی فاکتورها و پارامترهای ذکر شده و مقایسه ی مطالب جداول زیر ، تفاوت ها و یا تشابهات هریک از انواع آموزش، بهتر مشخص می شود . از آنجا که تعریف و توصیف هر کدام از موارد مطرح شده خارج از چارچوب مقاله ی حاضر است، فقط به ذکر عناوین اکتفا شده است .

آموزش الکترونیکی با جذابیتی که فناوری مدرن در اختیار آن می گذارد ، ممکن است بیشتر خود مورد توجه قرار گیرد و محتوای آموزش و اصل مهم یادگیری به درجات پایین تر نزول یابد . از این رو لازم است که ضمن مقایسه ی کارایی و قابلیت های انواع آموزش ، امکانات هر یک از آن ها در پاسخگویی به شرایط و نیازهای آموزشی، به طور دقیق ارزیابی و بررسی شود . به تعبیری بهتر ، برآورده کردن انتظارات متعلمان و معلمان در بسترهای آموزشی ، فقط با استفاده ی بجا از امکانات فنی و منابع علمی ، تسریع روند استفاده از این امکانات در آموزش و خروج از بعد

تبلیغاتی محقق می شود. تجربیات محدود و داده های ناقص درباره ی آموزش الکترونیکی به معنی اعم کلمه، بیانگر این نکته است که فعالان و طراحان حوزه ی آموزش، هنوز راهی دراز در چگونگی استفاده و مهم تر از همه، نحوه ی ارائه ی محتوای آموزش (به صورت الکترونیکی) دارند. جوانب منفی و یا قابل تأمل آموزش الکترونیکی و یا نوین، از جمله انزوای اجتماعی، خارج شدن از حوزه ی تربیت عمومی، کاهش مفهوم یادگیری به یک سری مهارت ها و اطلاعات علمی و فنی هر رشته، و همچنین خلاصه شدن بحث علمی به سؤال و جواب محدود (شول مایستر، ۱۹۹۷، ص ۲۰۸)، احساس دست یافتن به ابزاری که نوشداروی تمامی معضلات آموزش است و همچنین سعی در ساختن لباسی که قالب و اندازه ی هر پیکری (اعم از معلم در بعد تولیدی و متعلم در بعد مصرف) باشد و مسائل مختلف دیگر باید در اقدامات عملی و از دیدگاه های مختلف نظری مورد پژوهش قرار گیرد. تحقیق مستمر همراه با کاربرد فکورانه ی پژوهش محور آموزش نوین در بسترهای مطرح شده، از الزاماتی است که باید قبل از تبدیل انتخاب امروز به ضرورت و اجبار فردا صورت پذیرد.

یادگیری تعاملی همیشه مورد توجه بوده است. از زمان سقراط، همان کسی که با تکمیل گفتگوهایی دانشجویان را با سؤاها، جوابها و واکنش های مداوم تحریک می کرد، به دنبال فعالیت و درگیری در امر یادگیری بوده ایم. در زمانهایی که افراد ساده تر و بی تکلف تر بودند و می دانستند چه می کنند به سادگی در دسترس افرادی بودند که نیاز به یادگیری داشتند و یا کنار آنها می نشستند. به سادگی می توانستند بگویند «راجع به فلان چیز به من بگو»، «چرا؟»، «من چطور می توانم؟» یا «چه اتفاقی خواهد افتاد اگر...» و استاد پشتیبانی آگاهانه را دنبال می کرد.

البته امروزه، همه چیز پیچیده تر شده است و دانش نیز به خاطر سازمانهای پخش و پراکنده، مهارتها و تخصصهای گسترده و فوریتهای زمانی و بدون سابقه بیشتر قطعه قطعه و پراکنده می شود. یادگیری در مفهوم کاری، در حالی که هنوز ممکن است، اما مشکل تر و کنترل نشده تر شده است. در جایی که مریبان دانا به سرعت در دسترس نباشند، یادگیرندگان از امتحان و خطا، مشاهده و مدلسازی استفاده می کنند. اگر یادگیرندگان جمعیت هایی را به وجود آورند، طرحها و الگوها را مشاهده کنند، قوانین را استنتاج کنند و بین الگوهای خوب و بد فرق بگذارند، این کار عملی است. اما در طی دوره های با رشد بالا و تغییرات سریع و هنگامی که اهداف واضح نیستند و یا بستگی به شرایط بازار کاری دارند و افراد بدون فهم و تجربه که مهارتهای لازم و ضروری را ندارند استخدام می شوند، عملکرد و اجرا به طور فزاینده ای ناهماهنگ و ناهموار می شود.

در این محیط اجرایی و یادگیری پویا، پیچیده، و جاری است که کامپیوتر، اینترنت و پیشنهادات متناوب مدیریت دانش به طور فزاینده ای مهم می شود. این مداخلات راهبردی به ما اجازه می دهد که بهترین کارهای عملی را رسمیت بخشیم و دسترسی مبتنی بر سفارش به منابع یادگیری فراهم نماییم. کسب و کار یادگیری از مرکز آموزشی فراتر رفته و در مسیر اصلی کسب و کار یعنی همانجایی که تعلق دارد پخش و منتشر شده است. از آنجایی که یادگیری و اجرا به شدت به نتایج کسب و کار وابسته اند، توسعه و مدیریت معماری یادگیری نمی تواند به فروشندگانی که فقط ابزار یا دوره های آموزشی را می فروشند محول یا واگذار شود. باید دارای بینش و دید وسیع بود. رهبران کسب و کار و مجریان منابع انسانی باید حقیقتاً چاره های متناوب تبادلات، و عواقب تصمیم گیریها را

همراه با منابع مورد نیاز درک نمایند تا زمینه ی اجرایی و یادگیری ای که فناوری را جزئی حیاتی به کار می برد ، تشکیل دهد و نگهداری کند .

. نخستین کلاسهای آموزش از طریق شبکه در سال ۱۹۹۵ برگزار شد. از سال ۱۹۹۷ بخش های کار آزموده آموزشی که دارای پورتال هاب آموزشی خاص خود بودند به فعالیت مشغول شدند. به عنوان مثال مدرسه olin اولین مدرسه ای بود که در سال ۲۰۰۰ اولین درس آموزش از راه دور خود را ارائه داد.

هر چند کشورهای اروپایی و آمریکایی در ابتدای کار با هوشیاری و دید وسیعتری با اینترنت برخورد کردند و سرعت توسعه اینترنت در این کشورها بسیار بیشتر از کشورهای آسیایی است ولی آسیا نیز در سال ۱۹۹۹ با امکانات و توانایی های اینترنت بیشتر آشنا شد و در پی توسعه کاربردهای اینترنت در این قاره برآمد. تاریخچه آموزش الکترونیکی در ایران نیز به همین زمان برمی گردد

نکته مهمی که باید در نظر گرفت این است که فناوری رایانه ای از راه اینترنت امکان دسترسی به اطلاعات بی حد و اندازه را در کوتاهترین مدت فراهم می سازد . این موقعیت سبب شده است تا فناوری اطلاعاتی چیزی بیش از مجموعه اجزاء تشکیل دهنده ی آن درآید . در حقیقت ، این دسترسی آنچنان در محیط آموزشی و یادگیری تأثیر گذاشته است که محتوای آموزشی و نحوه یادگیری آنها را بکلی دگرگون ساخته یا خواهد ساخت . اگر دانش آموزان در هر لحظه و در هر کجا بتوانند به انواع اطلاعات مورد نیاز خود به شکل صدا ، تصویر ثابت ، تصویر متحرک ، نوشتاری و... برسند ، آنگاه به نظر شما نقش کلاس درس ، معلم ، محتوای درسی، نحوه آموزش و محیطهای یادگیری چگونه خواهد بود ؟

وب انبوهی از توانایی ها و قابلیت های نیرومند را برای مریبان فراهم می کند . امکانات آموزشی موجود با شیوه ها و ابزارهایی طراحی شده اند تا بر محدودیت های رسانه های قدیمی تر غلبه کنند و از ظرفیت ها و قابلیت های فناوری های جدید بهره برداری کنند . برای مثال ، دانشگاه های اولیه در اطراف کتابخانه های قرون وسطی (سده های میانی) ساخته شده بودند تا به کتاب های دست نوشته و نسخه های دستنویس کمیاب دسترسی داشته باشند . شکل های اولیه ی آموزش از راه دور، با بهره گیری از متن و شکل هایی از ارتباطات تأخیری غیرهمزمان با خدمات پستی بنا شده بود . نظام های آموزشی مبتنی بر دانشگاه در ساختمان هایی ساخته شده بودند که مکان و فضای سخنرانی و گردهمایی برای اساتید و گروه های دانشجویی را فراهم می کردند . وب دسترسی تقریباً گسترده ای به کمیت هایی از محتوا فراهم می کند که مقدار آن بیشتر از حدی است که هر رسانه ی دیگری بتواند آن را فراهم کند .

با توجه به بحث های قبلی مشاهده کردیم ، شبکه ی جهان گستر وب امکانات وسیعی برای عرضه ی آموزش فراهم می کند و تقریباً همه ی شکل ها و ابزار ارائه ی آموزش که قبلاً استفاده می شده است را در خود می گنجاند . با این امید که بتواند جنبه هایی از تعامل چهره به چهره و غنی کلاس درس را نیز داشته باشد . همچنین ما مشاهده کرده ایم که ضروری ترین اجزاء آموزش رسمی متشکل از تعامل بین چند عامل انسانی و سایر عوامل فعال می باشد

۲. تعریف آموزش تحت وب فارسی پایه به غیر فارسی زبانان

خوشبختانه فراگیری و آموزش زبان به راحتی از طریق اینترنت امکان پذیر میباشد. معمولاً بیشتر رشته های غیر عملی به راحتی میتوانند در محیط مجازی آموزش داده شوند. با یک جستجو کوچک در اینترنت به این حقیقت دست خواهید یافت که هزاران آموزشگاه مجازی زبان در اینترنت فعالیت میکنند که بسیاری از آنها برای مردم کشورهای جنوب شرق آسیا طراحی شده اند. کشورهایی مانند هندوستان، کره جنوبی، سنگاپور، مالزی و حتی چین در سالهای اخیر هزینههای هنگفتی را صرف فناوری اطلاعات و ارتباطات کرده اند و تاسیس دانشگاه های مجازی در این کشورها رو به فزونی است. در کشورهای انگلیسی زبان و عمدتاً ایالات متحده آمریکا نیز آموزشگاه های مجازی زبانهای دیگر بخصوص زبان فرانسه و آلمانی به وفور یافت میشود و متأسفانه کشور ما ایران در این میان هیچ سهمی ندارد.

آموزش زبان از طریق اینترنت تمامی مزایایی را که آموزش از راه دور میتواند داشته باشد را داراست. که مهمترین مزایای آن هزینه بسیار ارزان آن، و صرفه جویی در وقت و همینطور آرامش خاطر کامل به دور از هرگونه تشویش و اضطراب در کلاس میباشد. مخصوصاً برای دانش آموزانی که برای اولین بار میخواهند به زبان بیگانه با شخصی صحبت کرده و ارتباط برقرار کنند این شیوه از آموزش کمترین سطح اضطراب را به همراه خواهد داشت.

با توجه به مطالب ذکر شده، نیاز به ساخت و تشکیل یک آموزشگاه کاملاً مجازی زبان فارسی به شدت احساس میشود که همین دلیل ما را برآن داشت تا گام در مسیری سخت و دشوار بنهیم، به این امید که با یاری خداوند متعال بتوانیم خدمتی نو به تمامی ایرانیان ارائه کنیم.

در این تحقیق سعی بر این است تا زبان فارسی در حد مقدماتی و پایه به کاربران آموزش داده شود. سطح مقدماتی در این پژوهش الفبای کامل فارسی، کلمات و جملات ساده می باشد. آنچه که در این میان اهمیت داشته و در واقع اساس پژوهش می باشد انتخاب و ایجاد روش مناسب می باشد.

۳. پیشینه آموزش فارسی به غیر فارسی زبانان در ایران

- وزارت علوم تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۴۷ شروع به اعزام اساتیدی جهت آموزش زبان فارسی به خارج از کشور نمود. در سال ۱۳۶۷ وزارت ارشاد اسلامی شورایی به نام شورای گسترش زبان فارسی را ایجاد کرد. اعضا و تصمیم گیرندگان این شورا نمایندگان وزارت علوم، وزارت امور خارجه و دانشگاه تهران می باشند. شورای فوق فراخوان عمومی جهت مراجعه اساتید تنظیم نمود و پس از مراجعه متقاضیان آزمونهایی بعمل می آورد. ملاک سنجش اساتید کتب، مقالات و سوابق تدریس آنان می باشد. پس از این مراحل اساتید به کشور های مورد نظر اعزام می شوند و تقریباً مدت یکسال در مأموریت بسر می برند. اساتید هر سه ماه یکبار گزارشی از عملکردشان به وزارت علوم ارسال می نمایند. کتب تدریس شده در دانشگاه ها اغلب از انتشارات شورای گسترش زبان فارسی می باشد. نمونه هایی از این کتب عبارتند از: "دوره های آموزش زبان فارسی" نوشته دکتر ضرغامیان کتاب فوق در سه جلد از مقدماتی تا پیشرفته می باشد

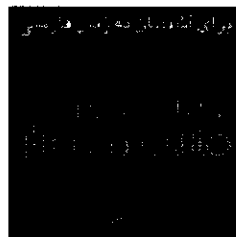
این کتاب با آوانگاری بین المللی نوشته شده است. "آموزش زبان فارسی" نوشته دکتر امیر خراسانی کتاب فوق در زمینه آموزش زبان فارسی به روسی زبانان نوشته شده است. در زمینه تولید نرم افزار نیز فعالیتهایی انجام شده است. به عنوان مثال نرم افزار نوشته شده توسط شرکت atmts. همچنین نرم افزاری در دست تهیه می باشد که با همکاری آقای دکتر ذوالفقاری و شورای گسترش زبان فارسی تهیه خواهد گردید. در کشورمان تولید آموزش تحت وب در زمینه آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان نداشته ایم.

- مدت ۱۳ سال است که بخش آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان دانشگاه تهران تاسیس شده است. فعالیت مرکز به این گونه است که دانشجویان زبان فارسی و شرق شناسی به این مرکز معرفی شده و به مدت دو ترم زبان فارسی تکمیلی به آنان تدریس می شود. منبع مورد استفاده کتاب دکتر ثمره است که در بخش آواهای زبان فارسی کار آمد نمی باشد و در بسیاری موارد تجربه اساتید کمک مفیدی می باشد.
- در اولین سمینار زبان فارسی و رایانه که در سال ۱۳۸۳ و در تالار فردوسی دانشگاه تهران تشکیل شد بسیاری از علاقمندان به زبان فارسی از کشورهای مختلف و نیز داخل کشور حضور داشتند. این افراد کارهای بسیار زیادی توسط رایانه در مورد زبان فارسی انجام داده بودند، واژگان محاسباتی، پردازش زبان طبیعی، بازشناسی گفتار و بومی سازی نرم افزارهای موجود...
- جدید ترین کتاب حاضر در این زمینه "فارسی بیاموزیم" در ۱۱ جلد و سه سطح مقدماتی، میانی و پیشرفته می باشد. این کتاب همراه با راهنمای معلم و نیز نوارهای صوتی ارائه می گردد. نویسندگان کتاب دکتر حسن ذوالفقاری، دکتر مهبد غفاری و دکتر بهروز محمودی بختیاری می باشند.
- درس فارسی برای آموزش فارسی آموزان خارجی (دوره مقدماتی) نوشته تقی پورنامداریان است. این کتاب بر اساس تجربه مولف در آموزش زبان فارسی به دانشجویان خارجی نوشته شده است. مطالب این کتاب در چهار بخش تنظیم شده است. در بخش اول برای آشنایی با چگونگی پیوند حروف و ساختن کلمات، آموزش الفبا و صامت ها و مصوت ها همراه با تمرینات مختلف آمده است. بخش دوم کتاب به درس های ساده دستور زبان اختصاص دارد. در بخش سوم مباحث دستوری همراه با متن یازده داستان کوتاه و ساده مطرح شده است و در پایان هر درس پرسشها و تمرینها به یادگیری و درک آنها کمک می کند. بخش چهارم این کتاب را داستان های کوتاهی به زبان انگلیسی تشکیل می دهد که دانشجویان می توانند به تدریج آنها را ترجمه کنند.
- در زمینه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان لوح فشرده نیز موجود می باشد: تند آموز زبان فارسی (مهبدی ضرغامیان) در زمینه آموزش فارسی گفتاری: CD «تندآموز زبان فارسی» به منظور آموزش زبان فارسی گفتاری در دوره های کوتاه مدت تهیه شده است، و مخاطبان اصلی آن علاقه مندان به فراگیری زبان فارسی هستند که نمی توانند در دوره های آموزشی بلند مدت شرکت کنند. از این رو در تنظیم این CD

کوشش شده است بخشی از پرکاربردترین الگوهای دستوری و متداول ترین واژه های فارسی و نیز برخی از عبارات ها واصطلاحات گفتاری آموخته شوند. برخی از ویژگیهای تندآموز زبان فارسی به شرح زیر است: * زبان آموزشی در این تندآموز، زبان گفتاری معیار ایران است ؛ * آموزش زبان فارسی بدون استفاده از زبان واسطه خارجی صورت می پذیرد ؛ * آموزش بدون بهره گیری از خط فارسی و با تکیه بر الفبای آوانگار انجام می گیرد ؛ * دو درس پایانی تندآموز به آموزش قواعد زبان رسمی و نوشتاری و نیز الفبای فارسی اختصاص یافته است تا علاقه مندان امکان فراگیری عمیق تر زبان فارسی را بیابند. این CD شامل ۱۷ درس است. در هر درس بخش های حفظ کنید (شامل گفتگو)، بدانید (شامل گفتارهایی با الگوهای مشخص دستوری)، تکرار کنید، بخوانید و جواب دهید (شامل تمرین های مختلف) است. ، آموزش زبان فارسی، الفبای فارسی، آموزش الفبای ایران در زمینه آموزش زبان و فرهنگ فارسی، فارسی در گفتارنیز از تولیدات شورای گسترش زبان فارسی می باشد.

- فارسی در گفتار مجموعه ای است شامل دو VCD که مناسب نوآموزانی است که فارسی را در خارج از کشور آموخته اند و مایلند با فارسی محاوره ای امروز ایرانیان آشنا شوند. در این مجموعه خانواده ای پس از سالها دوری از وطن به ایران باز می گردند و برای آشنایی بیشتر با کشورشان به مناطق دیدنی ایران سفر می کنند. این مجموعه از ۱۵ درس مستقل تشکیل شده است. هر درس با توضیح قواعد فارسی گفتاری آغاز می شود، سپس گفتگوهایی را که قواعد مطرح شده در آنها بکار رفته در صحنه های مختلف خواهید دید. در بخش پایانی هر درس کلمات و اصطلاحات گفتاری بکاررفته در متن گفتگو، معرفی می شود. فارسی در گفتار در VCD Player و کامپیوتر قابل استفاده است

- الفبای ایران: «الفبای ایران» با هدف آموزش مکالمه زبان فارسی و آشنایی مختصری با فرهنگ مناطق دیدنی ایران تهیه شده است. با الفبای ایران شما می توانید به سرزمینی با فرهنگ، تاریخ، هنر و معماری، آثار باستانی و صنایع دستی قدم بگذارید. در «الفبای ایران» با الفبای زبان فارسی، واژه ها، ساختار جمله، اعداد، گفتگوهای مورد استفاده گردشگران در مدت اقامت در ایران آشنا می شوید. همچنین خواندن متن های فارسی را با استفاده از زبان فارسی و انگلیسی فرا می گیرید. همراه با آموزش زبان فارسی دیکشنری